

Брюксел, 29 ноември 2018 г.
(OR. en)

Междуинституционално досие:
2018/0227(COD)

14488/1/18
REV 1

TELECOM 419	CYBER 289
AUDIO 104	JAI 1165
CULT 149	DIGIT 231
EDUC 435	DATAPROTECT 253
COMPET 794	DAPIX 356
RECH 498	FREMP 202
IND 358	RELEX 985
MI 859	CADREFIN 369
ESPACE 68	CODEC 2052

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
№ предх. док.:	12705/18, 13243/18, 13467/18, 14262/18
№ док. Ком.:	10167/18 + ADD 1, ADD2, ADD 3
Относно:	Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г. – Частичен общ подход

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 6 юни 2018 г. Комисията прие предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021 — 2027 г.¹ Това е едно от предложенията, свързани с многогодишната финансова рамка (наричана по-нататък МФР), част от глава „Единен пазар, иновации и цифрови технологии“.

¹ Док. 10167/18 + ADD 1

2. Целта на предложението е да се създаде разходен инструмент за извличане на максимални ползи от цифровата трансформация за гражданите, предприятията и публичните администрации в ЕС, а именно чрез укрепване на капацитета на ЕС в областта на цифровите технологии в пет ключови области (т.нар. „специфични цели“): високопроизводителни изчислителни технологии, изкуствен интелект, киберсигурност и доверие, задълбочени цифрови умения и внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост. Предложеният общ финансов пакет възлиза на 9,2 млрд. евро.
3. В Европейския парламент Комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE) е водещата комисия, а г-жа Ангелика Млинар (ALDE – Австрия) е определена за докладчик по това досие. Комисията на ЕП гласува по проекта си за доклад на 21 ноември 2018 г. Гласуването в пленарна зала ще се състои на някоя от предстоящите пленарни сесии.
4. Европейският икономически и социален комитет прие своето становище на 17 октомври 2018 г.

II. РАБОТА В РАМКИТЕ НА СЪВЕТА

5. Комисията представи предложението и оценката си на въздействието на работна група „Телекомуникации и информационно общество“ през юли 2018 г.
6. Що се отнася до оценката на въздействието делегациите като цяло са на мнение, че тя предоставя добър анализ и адекватно подкрепя предложението на Комисията. Някои делегации считат, че няма достатъчно информация относно евентуалните разходи за прилагане и за съфинансиране за държавите членки. Те също така поискаха яснота относно евентуалното припокриване и/или взаимодействието с други сходни програми с цел цялостно обхващане на „общата картина“ на всички съответни секторни програми в областта на цифровите технологии. Като цяло беше изразено желание за по-ясен модел на управление. Някои делегации биха желали да се извършват повече анализи по отношение на последствията за МСП. Бяха изразени съображения и по отношение на вече съществуващите и на новосъздадените цифрови иновационни центрове.

7. Разглеждането на предложението в работна група „Телекомуникации и информационно общество“ започна през септември 2018 г., като оттогава насам предложението беше активно обсъждано в поредица от заседания въз основа на няколко компромисни текста на председателството². Като цяло делегациите приветстват предложението на Комисията, но повдигат редица въпроси и искат допълнителна информация, разяснения и съображения, които впоследствие бяха разгледани в компромисните текстове на председателството. В резултат на обсъжданията на равнище работна група председателството включи редица изменения, и по-специално по следните въпроси:
- изменение на определенията за европейските цифрови иновационни центрове и за задълбочените цифрови умения, както и добавяне на три нови определения;
 - подобряване на текста на конкретните специфични цели;
 - по-подробни разпоредби относно изпълнението и управлението на програмата, включително при определяне на това кои специфични цели ще се изпълняват при пряко управление и кои при непряко управление, и включване на уточнение, че работните програми при пряко управление ще бъдат приемани чрез актове за изпълнение;
 - изясняване на критериите и процеса на определяне/подбор за европейските цифрови иновационни центрове;
 - изменение на показателите за изпълнение за мониторинг и изпълнение на програмата.
8. Въз основа на постигнатия напредък на равнище работна група председателството ще предложи да се приеме частичен общ подход на заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика на 4 декември. Текстът на частичния общ подход е включен в приложението към настоящата бележка. Следните елементи (посочени в приложението с квадратни скоби) са изключени от обхвата на частичния общ подход:

² Документи 12705/18, 13243/18, 13467/18, 14262/18.

- Член 6, параграф 1, букви в), г) и д), част от съображение 22 и член 6, параграф 2, които се отнасят до специфичната цел за киберсигурността, в очакване на обсъжданията в други подготвителни органи на Съвета по регламента за създаване на Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и мрежата от национални координационни центрове³.
- Позоваването, в член 15 относно европейските партньорства, за процеса за стратегическо планиране между Европейската комисия и държавите членки в съответствие с „Хоризонт Европа“, в очакване на обсъжданията в другите подготвителни органи на Съвета относно регламента за „Хоризонт Европа“⁴.
- Член 22, параграф 2 относно „Печата за високи постижения“, тъй като все още продължават обсъжданията в други подготвителни органи на Съвета относно хоризонталните правила за предоставяне на подкрепа за дейности, получили сертификат „Печат за високи постижения“, и определянето на други условия за предоставяне на подкрепа.
- Тъй като предложението за регламент е част от пакета предложения, свързани с МФР, всички разпоредби с бюджетни последици или от хоризонтално естество са отделени — и по този начин са изключени от целта за постигане на предложения частичен общ подход — в очакване на по-нататъшния напредък по МФР. Тези разпоредби се отнасят до: целевия процент от разходите на бюджета на ЕС в подкрепа на целите, свързани с климата (съображение 43), защитата на бюджета на Съюза в случай на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки (съображение 49), общия финансов пакет за изпълнение на програмата (член 9, параграф 1), индикативните суми, разпределени за специфичните цели (член 9, параграф 2), участието на трети държави, асоциирани към програмата (член 10 и съображение 48), и защитата на финансовите интереси на Съюза (член 28).

³ Предложение 2018/0328 на Комисията от 12 септември 2018 г.

⁴ Предложение 2018/0435 на Комисията от 8 юни 2018 г.

N.B. Обръщаме внимание на делегациите, че някои текстови части (различни от посочените по-горе) са поместени в приложението към настоящата бележка, в „къдррави“ скоби. Те основно се отнасят до препратки към законодателни актове, които все още са в процес на обсъждане. Единствената цел на тези „къдррави“ скоби е да посочи, че ще е необходимо препратките да бъдат актуализирани в края на процеса.

9. Първият текст на частичния общ подход (док. 14488/18) беше леко видоизменен след заседанието на Комитета на постоянните представители от 28 ноември 2018 г. Промените са отбелязани с **подчертаване** в приложението към настоящата бележка, както следва:
- член 10 и съображение 48 относно третите държави, асоциирани към програмата, бяха изключени от частичния общ подход и следователно са поставени в квадратни скоби; — в приложение 1, част 1.1 думата „on“ (в английския текст) беше заличена като излишна.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

10. С оглед на посоченото по-горе председателството счита, че настоящият текст е солидна и балансирана основа за постигането на частичен общ подход. Съветът съответно се приканва да приеме частичния общ подход на заседанието си на 4 декември 2018 г.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 172 и 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁵,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁶,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С настоящия регламент се определя финансов пакет за програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021 — 2027 г., който представлява основната референтна сума по смисъла на {позоваването да се актуализира в съответствие с новото междуинституционално споразумение: точка 17 от Междуинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление⁷}, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

⁵ ОВ С , , стр. (да се потвърди)

⁶ ОВ С , , стр. (да се потвърди)

⁷ *Препратката трябва да се актуализира:* ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 1 *Споразумението е достъпно на адрес:* [https://webgate.ec.testa.eu/docfinder/extern/aHR0cHM6Ly8/ZXVyLWxleC5ldXJvcGEuZXU=/legal-content/BG/TXT/?qid=1542200099069&uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](https://webgate.ec.testa.eu/docfinder/extern/aHR0cHM6Ly8/ZXVyLWxleC5ldXJvcGEuZXU=/legal-content/BG/TXT/?qid=1542200099069&uri=CELEX:32013Q1220(01))

- (2) Към настоящата програма се прилага Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 [...] на Европейския парламент и на Съвета [...] („Финансовият регламент“). В него са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, обществените поръчки, непрякото изпълнение, финансовата помощ, финансовите инструменти и бюджетните гаранции.
- (3) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁸, Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета⁹, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета¹⁰ и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета¹¹ финансовите интереси на Съюза се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности и измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с разпоредбите и процедурите, установени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета и в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измами и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета¹². В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, оказват пълно сътрудничество за защита на финансовите интереси на Съюза, предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата (ЕСП) и гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

⁸ ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1–22. Регламентът е достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>

⁹ ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1–4. Регламентът е достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>

¹⁰ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2–5. Регламентът е достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>

¹¹ ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1–71. Регламентът е достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>

¹² Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29)

- (4) Съгласно *{позоваването трябва да бъде актуализирано в съответствие с новото решение относно ОСТ: член 88 от Решение /ЕС на Съвета^{13}}}*, физически лица и организации, установени в отвъдморски страни и територии (ОСТ), следва да имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.
- (5) В съответствие с точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.¹⁴ е необходимо да се оцени настоящата програма въз основа на информацията, събрана чрез специфични изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват свръхрегулирането и административната тежест, особено за държавите членки, **и като се вземат предвид съществуващите рамки в областта на измерването и сравнителния анализ в областта на цифровите технологии**. При целесъобразност тези изисквания могат да включват измерими показатели като основа за оценка на последиците от програмата по места.
- (6) Срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин¹⁵ през септември 2017 г. и Заключениеята на Европейския съвет¹⁶ от 19 октомври 2017 г. посочиха необходимостта Европа да инвестира в цифровизацията на икономиките ни и да се справи с недостига на умения, за да се запазят и укрепят европейската конкурентоспособност, качеството ни на живот и социалният ни облик. Европейският съвет стигна до заключението, че цифровата трансформация предлага огромни възможности за иновации, растеж и създаване на работни места, ще допринесе за нашата конкурентоспособност на глобално равнище и засилва творческото и културното многообразие. За да оползотворим тези възможности, е необходимо заедно да се изправим срещу някои от предизвикателствата, породени от цифровата трансформация, и да преразгледаме засегнатите от нея политики.
- (7) Европейският съвет по-конкретно заключи, че Съюзът следва спешно да вземе мерки в отговор на нововъзникващите тенденции: това включва въпроси като изкуствения интелект и технологиите на разпределения регистър (например блок-верига), като в същото време се гарантира високо ниво на защита на данните, цифровите права и етичните стандарти. Европейският съвет прикани Комисията да представи европейски подход към изкуствения интелект най-късно в началото на 2018 г. и призова Комисията да представи нужните инициативи за укрепване на рамковите условия с оглед да се даде на ЕС възможност за проучване на нови пазари чрез основани на риска радикални иновации и за утвърждаване на водещата роля на промишлеността на ЕС.

¹³ Решение на Съвета /ЕС.

¹⁴ Междуинституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.; ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1–14

¹⁵ <https://www.eu2017.ee/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>

¹⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>

- (8) В Съобщението на Комисията „Нова, модерна многогодишна финансова рамка за Европейския съюз, с която ефикасно да постига резултати по своите приоритети след 2020 г.“¹⁷ измежду вариантите за бъдещата финансова рамка се набелязва програма за цифровата трансформация на Европа с цел да се осигури „напредъкът към интелигентен растеж в области като висококачествена инфраструктура за данни, свързаност и киберсигурност“. Тя ще се стреми да обезпечи водещата позиция на Европа в областта на суперкомпютрите, интернета от следващо поколение, изкуствения интелект, роботиката и големите информационни масиви. Това би укрепило конкурентната позиция на промишлеността и предприятията в Европа в рамките на цифровизираната икономика и би оказало значително въздействие върху преодоляването на недостига на умения в целия Съюз.
- (9) Съобщението „Към общо европейско пространство на данни“¹⁸ е насочено към нова мярка, която трябва да бъде взета като ключова стъпка към едно общо пространство на данни в ЕС — безпрепятствено цифрово пространство с мащаб, който ще даде възможност за развитието на нови основани на данни продукти и услуги.
- (10) Общата цел на програмата следва да бъде да се подкрепи цифровата трансформация на промишлеността и да се насърчи по-доброто използване на промишления потенциал на политиките за иновации, научни изследвания и технологично развитие в полза на предприятията и гражданите в целия Съюз, **включително най-отдалечените региони, както и регионите в неблагоприятно икономическо положение.** Програмата следва да бъде структурирана в пет специфични цели, които отразяват основните области на политиката, а именно: високопроизводителни изчислителни технологии, [...], изкуствен интелект, **киберсигурност**, задълбочени цифрови умения и внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост. За всички тези области програмата следва също така да цели по-добро съгласуване между политиките на Съюза и държавите членки и регионалните политики, както и обединяването на частни и промишлени ресурси с цел увеличаване на инвестициите и създаване на по-силни полезни взаимодействия.

¹⁷ COM(2018) 98 final.

¹⁸ COM (2018) 125 окончателен.

- (11) Централната роля при изпълнението на програмата следва да бъде предоставена на **европейските** цифрови иновационни центрове, които следва да стимулират широкото приемане на модерни цифрови технологии от промишлеността, **по-специално МСП и субекти с до 3 000 служители, които не са МСП (дружества със средна пазарна капитализация)**, от публичните организации и академичните среди. С цел да се изясни разликата между цифровите иновационни центрове, които отговарят на критериите за допустимост по настоящата програма, и цифровите иновационни центрове, установени вследствие на съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“ (СОМ (2016) 180 final), които се финансират от други източници, цифровите иновационни центрове, финансирани по линия на настоящата програма, следва да бъдат наричани **европейски цифрови иновационни центрове**. [...] Европейските цифрови иновационни центрове ще служат като точки, в които ще се предоставя най-новият цифров капацитет, включително високопроизводителните изчислителни технологии (ВИТ), изкуственият интелект, киберсигурността, както и други съществуващи иновативни технологии, като главните базови технологии, налични също в производствени лаборатории („fablabs“) или градски лаборатории („citylabs“). Те трябва да действат като единни звена за контакт, чрез които да се получава достъп до изпитани и утвърдени технологии и да се насърчават отворените иновации. Те също така ще осигурят подкрепа в областта на задълбочените цифрови умения. Мрежата от **европейски** цифрови иновационни центрове следва също да допринесе за участието на най-отдалечените региони в цифровия единен пазар. Мрежата от цифрови иновационни центрове следва да гарантира [...] **широко** географско покритие на Европа¹⁹.
- (11а) Първият набор от **европейски** цифрови иновационни центрове ще бъдат подбрани въз основа на предложенията на държавите членки, а след това мрежата ще бъде разширена чрез открита и състезателна процедура. **Държавите членки следва да бъдат свободни да класират кандидатите в съответствие с националните си процедури, а Комисията следва да отчита в максимална степен становището на всяка държава членка, преди да бъде избран европейски цифров иновационен център на нейна територия. Комисията може да включва независими външни експерти в процеса на подбор. Комисията и държавите членки следва да избягват ненужното дублиране на компетентности и функции на национално равнище и на равнище ЕС. Следователно при определянето на центрoвете и на техните дейности и състав следва да се прилага подходяща степен на гъвкавост.**
- (11б) За европейски цифров иновационен център може да бъде [...] избран консорциум от правни субекти съгласно разпоредбата на член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент, която позволява на субекти, които нямат правосубектност съгласно приложимото национално право, да участват в покани за представяне на предложения, при условие че техните представители имат способността да поемат правни задължения от името на субектите и че субектите предоставят гаранции за защитата на финансовите интереси на Съюза, които са равностойни на гаранциите, предоставени от юридическите лица.

¹⁹ Както е посочено в Съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“ (СОМ(2016) 180 final).

- (11в) На европейските цифрови иновационни центрове следва да бъде разрешено да получават финансов принос от държавите членки, участващите трети държави или публичните органи в тях, финансов принос от международни органи или институции, финансов принос от частния сектор, по-специално от членове, акционери или партньори на европейските цифрови иновационни центрове, приходи, генерирани от собствените активи и дейности на европейските цифрови иновационни центрове, завещания, дарения и финансов принос от физически лица или финансиране под формата на безвъзмездни средства [...] от програмата и други програми на Съюза.
- (12) Програмата следва да се изпълнява чрез проекти, укрепващи съществения цифров капацитет и широкото му използване. Това следва да включва [...] **съфинансиране** с държавите членки и, когато е необходимо, с частния сектор. **Процентът на [...] съфинансиране следва да бъде определен в работната програма. Само в изключителни случаи финансирането от Съюза може да покрие до 100 % от допустимите разходи.** Това следва по-специално да изисква постигането на критична маса обществени поръчки, за да се постигне по-добра икономическа ефективност и да се гарантира, че доставчиците в Европа запазват мястото си в авангарда на технологичния напредък.
- (13) Целите на политиката на настоящата програма ще се постигат и посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции по линия на [...] фонда InvestEU.
- (14) Действията по програмата следва да се използват за коригиране на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или измества частното финансиране, и да имат ясно изразена европейска добавена стойност.
- (15) За постигането на максимална гъвкавост през целия жизнен цикъл на програмата и развиването на полезни взаимодействия между компонентите ѝ всяка една от специфичните цели може да се изпълнява чрез всички налични инструменти съгласно Финансовия регламент. Механизмите за изпълнение, които трябва да се използват, са пряко управление и непряко управление, когато финансирането от страна на Съюза следва да бъде комбинирано с други източници на финансиране или когато изпълнението изисква създаването на структури със споделено управление. **Освен това, с цел да се отговори по-специално на новите постижения и потребности, например новите технологии, Комисията може, в рамките на годишната бюджетна процедура, да предложи отклонение от индикативните суми, определени в настоящия регламент.**

- (15a) **За да се гарантира ефикасното разпределение на средства от общия бюджет на Съюза, необходимо е да се гарантира европейската добавена стойност на всички действия и дейности по линия на програмата и допълването им с дейностите на държавите членки, като същевременно следва да се търсят последователност, взаимно допълване и полезни взаимодействия с програмите за финансиране, които подкрепят тясно свързани области на политиката. За пряко и непряко управляваните действия съответните работни програми осигуряват средство за гарантиране на последователността, като същевременно следва да се установи сътрудничество между Комисията и съответните органи на държавите членки, за да се осигури последователност и допълняемост и между пряко или непряко управляваните фондове и фондовете, подлежащи на споделено управление. [...]**
- (16) **Високопроизводителните изчислителни технологии и свързаният с тях капацитет за обработка на данни в Съюза следва да позволят да се гарантира по-широкото използване на високопроизводителните изчислителни технологии от страна на промишлеността, както и, в по-общ план, в области от обществен интерес, за да се оползотворят уникалните възможности, които суперкомпютри предоставят на обществото по отношение на здравеопазването, околната среда и сигурността, както и повишаването на конкурентоспособността на промишлеността, особено на малките и средните предприятия.**
- (17) Съветът²⁰ и Европейският парламент²¹ изразиха подкрепата си за намеса от страна на Съюза в тази област. Освен това през {2017—2018 г. 19} държави членки подписаха декларацията за EuroHPC²² — междуправителствено споразумение, с което те поеха ангажимент да си сътрудничат с Комисията за изграждане и внедряване на най-модерни ВИТ и инфраструктури за данни в Европа, които ще бъдат на разположение в рамките на Съюза за научни общности, публични и частни партньори.

20

21

22

- (18) За най-подходящ механизъм за изпълнението на специфична цел „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се счита съвместно предприятие, по-специално за координиране на националните стратегии и инвестиции и стратегиите и инвестициите на Съюза във високопроизводителна компютърна инфраструктура и научноизследователски и развойни дейности в тази област и за защита на икономическите и стратегическите интереси на Съюза²³. Освен това експертните центрове за високопроизводителни изчислителни технологии, **съгласно определеното в член 2, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета**, в държавите членки ще предоставят високопроизводителни изчислителни услуги на промишлеността, академичните среди и публичните администрации.
- (19) Изграждането на капацитет, свързан с изкуствения интелект, е ключов двигател за цифровата трансформация на промишлеността, **услугите** и публичния сектор. Все по-автономни работи се използват в заводите, дълбоководните дейности, домовете, градовете и болниците. Търговските платформи за изкуствен интелект преминаха от тестова фаза към реални приложения в областта на здравеопазването и околната среда; всички основни автомобилни производители разработват автомобили без шофьор, а техниките за машинно самообучение са в центъра на всички основни уеб платформи и приложения за големи информационни масиви. **От съществено значение за Европа е да обедини сили на всички равнища с цел да бъде конкурентоспособна в международен план. Държавите членки признаха това, като поеха конкретни ангажименти за сътрудничество в координиран план за действие.**
- (19а) **Библиотеките на алгоритми могат да обхващат голям набор от алгоритми, в това число прости решения като класификационни алгоритми, алгоритми на невронните мрежи или алгоритми за планиране или обосновка, или по-сложни решения като алгоритми за речево разпознаване, навигационни алгоритми, вградени в автономни устройства, например дронове или автономни автомобили, алгоритми на изкуствения интелект, вградени в работи, които им позволяват да взаимодействат със средата, в която се намират, и да се адаптират към нея. Библиотеките на алгоритми следва да бъдат леснодостъпни за всички при справедливи, разумни и недискриминационни условия.**
- (20) Наличието на големи масиви от данни и съоръжения за изпитване и експериментиране са от голямо значение за развитието на изкуствения интелект.
- (21) В своята резолюция от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост²⁴ Европейският парламент подчерта голямото значение на един общ европейски подход относно киберсигурността, призна необходимостта от повишаване на осведомеността и счете, че устойчивостта на киберпространството е изключително важна отговорност на ръководителите на предприятията и на лицата, определящи политиките в областта на промишлеността в Европа.

²³ Оценка на въздействието, придружаваща документа „Предложение за регламент на Съвета относно създаване на съвместното предприятие EuroHPC“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>)

²⁴ Документ A8-0183/2017, достъпен на адрес: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0240+0+DOC+XML+V0//BG>

- (22) Киберсигурността е предизвикателство за целия Съюз. [...] Капацитетът на Европа в областта на киберсигурността следва да бъде укрепен, за да се предостави на Европа необходимият капацитет за защита на нейните граждани и предприятия от кибернетични заплахи. Освен това потребителите следва да бъдат защитени при използването на свързани продукти, които могат да бъдат предмет на хакерска атака и да застрашат тяхната безопасност. Това следва да бъде постигнато съвместно с държавите членки и частния сектор чрез разработване и осигуряване на координация между проектите, укрепващи капацитета на Европа в областта на киберсигурността, и гарантиране на широкото внедряване на най-новите решения в областта на киберсигурността, [...] във всички сектори на икономиката [**включително проекти, услуги, компетентности и приложения с двойна употреба,**] както и чрез обединяване на компетентностите в тази област, за да се гарантира необходимата критична маса и високо равнище.
- (23) През септември 2017 г. Комисията представи пакет от инициативи²⁵, установяващ всеобхватен подход на Съюза към киберсигурността, с цел укрепване на капацитета на Европа за справяне с кибератаки и кибернетични заплахи, както и на технологичния и промишления капацитет в тази област. **По-специално, това включва нов мандат за Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност (ENISA) и създаването на доброволна европейска рамка за сертифициране на киберсигурността, *inter alia* с цел да се подобри и разшири свързаният с киберсигурността капацитет.**
- (24) Доверието е предварително условие за функционирането на цифровия единен пазар. Технологиите за киберсигурност, като например цифровите самоличности, криптографията или засичането на проникване, както и прилагането им в области като финансите, промишлеността 4.0, енергетиката, транспорта, здравеопазването или електронното управление, са от първостепенно значение за гарантиране на сигурността и доверието в дейностите и сделките онлайн на гражданите, публичните администрации и предприятията.
- (25) Европейският съвет в заключенията си от 19 октомври 2017 г. изтъкна, че за успешното изграждане на цифрова Европа Съюзът по-специално се нуждае от пазари на труда и системи за обучение и образование, подходящи за цифровата ера, и че е необходимо да се инвестира в цифрови умения, за да могат всички европейци да ги придобият;

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>

- (26) Европейският съвет в заключенията си от 14 декември 2017 г. призова държавите членки, Съвета и Комисията да придвижат напред дневния ред от социалната среща на върха в Гьотеборг през ноември 2017 г., включително европейския стълб на социалните права, както и образованието и обучението и изпълнението на новата европейска програма за умения. Освен това Европейският съвет прикани Комисията, Съвета и държавите членки да разгледат евентуални мерки за преодоляване на предизвикателствата в областта на уменията, свързани с цифровизацията, киберсигурността, медийната грамотност и изкуствения интелект и необходимостта от приобщаващ, основан на ученето през целия живот и иновациите подход към образованието и обучението. В отговор на 17 януари 2018 г. Комисията представи първи пакет от мерки, насочени към основните компетентности, цифровите умения²⁶, както и към общите ценности и приобщаващото образование. През май 2018 г. беше дадено началото на втори пакет от мерки за изграждането на европейско пространство за образование до 2025 г., който също така подчертава първостепенното значение на цифровите умения.
- (27) В резолюцията си от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост²⁷ Европейският парламент заяви, че образованието, обучението и ученето през целия живот са крайъгълният камък на социалното сближаване в условията на цифрово общество.
- (28) Модерните цифрови технологии, подкрепени от тази програма, като например високопроизводителните изчислителни технологии, киберсигурността и изкуствения интелект, са вече достатъчно развити, за да се премине отвъд научноизследователската сфера и да бъдат внедрени, приложени и подсилени на равнището на Съюза. Подобно на внедряването на тези технологии уменията също изискват действия на равнището на Съюза. Възможностите за обучение по задълбочени цифрови умения трябва да се интензифицират, увеличат и направят достъпни в целия ЕС. Обратното би могло да възпрепятства безпроблемното внедряване на модерните цифрови технологии и да навреди на цялостната конкурентоспособност на икономиката на Съюза. Действията, подпомагани от настоящата програма, са допълващи към действията, подкрепяни от ЕСФ, ЕФРР и програмата „Хоризонт Европа“. **Те ще бъдат насочени към работната сила в частния и в публичния сектор, по-специално специалистите в областта на ИКТ и други специалисти от свързани области, както и студенти. Тези категории включват обучавани и обучавачи. Работната сила означава икономически активното население и включва както заетите (наети и самостоятелно заети лица), така и безработните лица.**

²⁶ В рамките на този пакет Планът за действие в областта на цифровото образование (COM(2018) 22 final) предвижда поредица от мерки за подпомагане на държавите членки при развиването на цифрови умения и компетентности в сферата на формалното образование.

²⁷ Документ A8-0183/2017, достъпен на адрес:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0240+0+DOC+XML+V0//BG>

- (29) Модернизирането на публичните администрации и услуги чрез цифрови средства е от решаващо значение за намаляването на административната тежест за промишлеността и гражданите като цяло, като прави взаимодействията им с публичните органи по-бързи, по-удобни и по-евтини, както и като увеличава ефективността и качеството на услугите, предоставяни на гражданите и предприятията. Тъй като много услуги от обществен интерес вече имат съюзно измерение, подкрепата за тяхното развитие и внедряване на равнището на Съюза следва да се гарантира, че гражданите и предприятията ще могат да се възползват от достъпа до висококачествени цифрови услуги в цяла Европа. **Освен това подкрепата на Съюза в тази област се очаква да насърчи повторната употреба на информацията в публичния сектор.**
- (30) Цифровата трансформация на областите от обществен интерес, например здравеопазването²⁸, мобилността, правосъдието, наблюдението на Земята и екологичния мониторинг, образованието и културата, изисква продължаването и разширяването на инфраструктурите за цифрови услуги, които позволяват сигурен трансграничен обмен на данни и насърчават развитието на национално равнище. Тяхната координация съгласно настоящия регламент води най-добро реализиране на потенциала за използване на полезните взаимодействия.
- (30а) Внедряването на необходимите цифрови технологии, по-специално тези в рамките на специфичните цели „Високопроизводителни изчислителни технологии“, „Искусствен интелект“ и Киберсигурност и доверие“, е от съществено значение за извличането на ползи от цифровата трансформация и би могло да бъде допълнено от други водещи и бъдещи технологии, например разпределения регистър (например блок-верига).**
- (31) Съветът на ЕС в декларацията си от Талин на 6 октомври 2017 г. стигна до заключението, че напредъкът в областта на цифровите технологии изцяло преобразува нашите общества и икономики, както отправя предизвикателство към ефективността на вече разработените политики в широк кръг области, както и към ролята и функцията на публичната администрация като цяло. Наш дълг е да предвидим и управляваме тези предизвикателства, за да отговорим по-добре на нуждите и очакванията на гражданите и предприятията.
- (32) Модернизирането на европейските публични администрации е един от ключовите приоритети за успешното прилагане на стратегията за цифров единен пазар. В междинната оценка на стратегията се подчертава необходимостта да се засили преобразуването на публичните администрации и да се гарантира на гражданите лесен, надежден и безпроблемен достъп до обществените услуги.
- (33) Годишният обзор на растежа, публикуван от Комисията през 2017 г.²⁹, показва, че качеството на европейските публични администрации оказва непосредствено въздействие върху стопанската среда, поради което е решаващ фактор за стимулиране на производителността, конкурентоспособността, икономическото сътрудничество, растежа и заетостта. По-специално ефикасната и прозрачна публична администрация и ефективните правосъдни системи са необходими за насърчаването на икономическия растеж и предоставянето на висококачествени услуги за предприятията и гражданите.

²⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51628

²⁹ COM(2016) 725 final.

- (34) Оперативната съвместимост на европейските обществени услуги засяга всички равнища на администрацията: Европейско, национално, регионално и местно. Освен премахването на пречките пред функционирането на единния пазар, оперативната съвместимост улеснява успешното прилагане на политиките и има голям потенциал за избягване на трансграничните електронни бариери, като освен това гарантира създаването на нови или утвърждаването на развиващите се общи обществени услуги на равнището на Съюза. С цел да се премахне разпокъсаността на европейските услуги и да се подкрепят основните свободи и действащото взаимно признаване в ЕС, следва да бъде насърчаван цялостен междусекторен и трансграничен подход към оперативната съвместимост по начина, който е най-ефективен и най-добре съответстващ на потребностите на крайните ползватели. Това означава, че оперативната съвместимост трябва да се разбира в широк смисъл — от техническото до правното измерение, включително елементите на политиката в тази област. Поради това дейностите ще излязат извън рамките на обичайния жизнен цикъл на решения, за да се включат всички елементи на намеса в подкрепа на необходимите рамкови условия за устойчива оперативна съвместимост в широк смисъл.
- (35) Бюджетът, отпуснат за специфични дейности, посветени на изпълнението на рамката за оперативна съвместимост и оперативната съвместимост на разработените решения, е 194 милиона евро.
- (36) В Резолюцията на Европейския парламент от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост³⁰ подчертава значението на деблокирането на достатъчно публично и частно финансиране за цифровизацията на промишлеността в Европа.
- (37) През април 2016 г. Комисията прие инициативата „Цифровизиране на европейската промишленост“, за да гарантира, че „всеки промишлен отрасъл в Европа, независимо от кой сектор е, където и да е разположен и без значение каква е неговата големина, ще може в пълна степен да се възползва от цифровите иновации“³¹.
- (38) Европейският икономически и социален комитет приветства Съобщението относно „Цифровизиране на европейската промишленост“ и го разглежда, заедно с придружаващите документи, като „първата стъпка в мащабна европейска работна програма, която трябва да се изпълнява в тясно сътрудничество между всички заинтересовани страни в публичния и частния сектор“³².
- (39) Постигането на целите може да изисква мобилизиране на потенциала на допълващи се технологии в областите на мрежите и изчисленията, както се посочва в Съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“³³, в което се отчита, че „наличието на мрежова и облачна инфраструктура от световна класа“ е основна съставка на цифровизацията на промишлеността.

30

31

32

33

COM(2016) 180 окончателен: Цифровизиране на европейската промишленост – Оползотворяване в пълна степен на предимствата на цифровия единен пазар.

- (40) Общият регламент относно защитата на данните (ОРЗД), приложим от май 2018 г. нататък, предвижда единен набор от правила, пряко приложими в правния ред на държавите членки, с което ще гарантира свободното движение на лични данни между държавите — членки на ЕС, и ще укрепи доверието и сигурността на гражданите – два абсолютно необходими елемента за истински цифров единен пазар. В този смисъл действията, предприети в рамките на настоящата програма, които включват обработването на лични данни, следва да подкрепят прилагането на ОРЗД, например в областта на изкуствения интелект и технологията на блок-веригата.
- (41) Програмата следва да бъде изпълнявана при пълно зачитане на международната и европейската рамка на защита и правоприлагане спрямо интелектуалната собственост. Ефективната защита на интелектуалната собственост играе ключова роля за иновациите и по този начин е необходима за ефективното изпълнение на програмата.
- (42) Субектите, изпълняващи настоящата програма, следва да съблюдават разпоредбите, приложими за институциите на Съюза, както и националното законодателство относно обработката на информация, по-специално на чувствителната неклассифицирана информация и на класифицирана информация на ЕС. **За специфична цел № 3, от съображения за сигурност може да се наложи изключването на субекти, над които се извършва контрол от трети държави, от покани за представяне на предложения и търгове по тази програма. В изключителни случаи това изключване може също така да стане наложително и за специфични цели № 1 и № 2. Съображенията за сигурност за такова изключване следва да бъдат пропорционални и надлежно обосновани с позоваване на рисковете от включването на тези субекти.**
- (43) На фона на значението на справянето с изменението на климата и в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, тази програма ще допринесе за интегриране на действията в областта на изменението на климата и ще доведе до постигане на общата цел от [25] % от разходите на бюджета на ЕС да бъдат в подкрепа на целите в областта на климата³⁴. Съответните действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на програмата и повторно оценени в контекста на съответните оценки и преглеждане на процесите.

³⁴ COM(2018) 321 final, стр. 1.

- (44) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия за приемане на работни програми, така че целите на програмата да бъдат постигнати в съответствие с възприетите от Съюза и държавите членки приоритети, като същевременно се гарантира съгласуваност, прозрачност и непрекъснатост на съвместното действие на Съюза и държавите членки. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с процедурата по [...] **разглеждане**, посочена в член [...] **5** от Регламент (ЕС) № 182/2011³⁵ за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията. **За действия в режим на непряко управление работните програми следва да се приемат в съответствие с правилата на управителните съвети на финансиращите органи.**
- (45) Работните програми следва по принцип да бъдат приемани като многогодишни работни програми, обикновено на всеки две години, или, ако е обосновано от необходимост, свързана с изпълнението на програмата, като едногодишни работни програми. Видовете финансиране и методите за изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират в зависимост от възможностите за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. Това следва да включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, фиксирани ставки и единични разходи, както и финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.
- (46) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с измененията на приложение II за преразглеждане и/или допълване на показателите. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложиени в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

³⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (47) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално посочените в членове 8, 11, 16, 21, 35, 38 и 47 относно защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, свободата на стопанска инициатива, забраната на дискриминацията, здравеопазването, защитата на потребителите и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Настоящият регламент трябва да се прилага от държавите членки при зачитане на тези права и принципи.
- [(48) Трети държави, които са членове на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програмите на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено по силата на Споразумението за ЕИП, което предвижда изпълнението на програмите с решение съгласно посоченото споразумение. В настоящия регламент следва да се въведе специална разпоредба, за да се предоставят необходимите права за достъп на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата, за да упражняват те изцяло съответните си правомощия.]
- (49) Хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета въз основа на член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз, се прилагат към настоящия регламент. Тези правила са установени във Финансовия регламент и по-специално определят процедурата за изготвяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди, непряко изпълнение и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. [Правилата, приети въз основа на член 322 от ДФЕС, също така се отнасят до защитата на бюджета на Съюза в случай на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки, тъй като зачитането на принципите на правовата държава е важна предпоставка за добро финансово управление и ефективно финансиране от ЕС],

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програмата „Цифрова Европа“ („програмата“).

С него се определят целите на програмата, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Европейския съюз и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „операция за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на ЕС, включително в рамките на механизми за смесено финансиране по член 2, параграф 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа и/или финансови инструменти от бюджета на ЕС с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;
- б) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното, съюзното или международното право, което има правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;
- в) „трета държава“ означава държава, която не е членка на Съюза;
- г) „асоциирана държава“ означава трета държава, която е страна по споразумение със Съюза, позволяващо участието ѝ в програмата съгласно член 10; „международна организация от европейски интерес“ означава международна организация, мнозинството от членовете на която са държави — членки на ЕС, или чието седалище е в държава — членка на ЕС;

- д) **„европейски цифров иновационен център“** означава правен субект, [...] избран чрез открита и състезателна процедура с оглед изпълнение на задачите в рамките на програмата, **съгласно определеното в член 16**, по-конкретно предоставяне **пряко, или гарантиране** на достъп до технологични експертни знания и експериментални съоръжения, например оборудване и софтуерни инструменти, за да се даде възможност за цифрова трансформация на промишлеността, **и по-специално МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, и на публичния сектор.**
- е) **„задълбочени цифрови умения“** са уменията и **професионалните компетентности, които изискват [...] познания, начин на мислене и опит**, необходими за **разбиране, проектиране, разработване, управление, тестване, внедряване, използване** и поддръжка на технологиите, **продуктите и услугите**, подкрепяни чрез настоящия регламент, **съгласно посоченото в член 3, параграф 2, букви а), б), в) и д).**
- ж) **„киберсигурност“** означава защитата на мрежите и информационните системи, на техните потребители и на други лица срещу кибернетични заплахи.
- з) **„инфраструктури за цифрови услуги“** означава инфраструктури, които позволяват предоставянето на мрежови услуги по електронен път, обикновено чрез интернет.
- и) **„печат за високи постижения“** означава сертифициран знак, който показва, че дадено предложение, представено по покана за предложения, е надхвърлило всички прагове, определени в работната програма, но не е могло да бъде финансирано, тъй като в работната програма няма наличен бюджет за тази покана.

Член 3

Цели на програмата

1. Програмата има следната обща цел: да подкрепи цифровата трансформация на европейската икономика и общество, [...] да предостави ползите от нея на европейските граждани и предприятия, **и да подобри конкурентоспособността на Европа в глобалната цифрова икономика. Това изисква цялостна, междусекторна и трансгранична подкрепа и по-солиден принос на Съюза.** Програмата, **при целесъобразност изпълнявана в тясно сътрудничество с други програми за финансиране от Съюза,** ще:
 - а) [...] **укрепи и насърчи** капацитета на Европа в ключови области на цифровите технологии чрез широкомащабно внедряване;
 - б) разшири разпространението и въвеждането на цифровите технологии в области от обществен интерес и в частния сектор.
2. Програмата ще има пет **взаимосвързани** специфични цели:
 - а) Специфична цел № 1: Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)
 - б) Специфична цел № 2: Изкуствен интелект
 - в) Специфична цел № 3: Киберсигурност и доверие
 - г) Специфична цел № 4: Задълбочени цифрови умения
 - д) Специфична цел № 5: Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост

Член 4

Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 1. Чрез „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се преследват следните оперативни цели:
 - а) внедряването, координирането на равнището на Съюза и експлоатацията на **съобразена с търсенето и базирана на приложения** интегрирана инфраструктура на световно равнище за суперизчисления от порядъка на ексафлопс³⁶ и данни в Съюза, която да е **леснодостъпна [...]** за потребителите от публичния и частния сектор, **а именно МСП, независимо от това в коя държава членка се намират, и в рамките на [...]** публично финансираните научни изследвания [...], **в съответствие с {Регламента за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии}**;
 - б) внедряването на готова за употреба/работеща технология, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана екосистема за ВИТ на Съюза, която да обхваща [...] **различни аспекти на** сегментите на научната и индустриална верига за добавена стойност, включително хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и цифрови умения;
 - в) внедряването и експлоатацията на инфраструктура за скорости над ексафлопс³⁷, включително интегриране с квантови изчислителни технологии и [...] научноизследователски инфраструктури за информатика.
2. Действията по тази специфична цел [...] се изпълняват основно чрез **съвместното предприятие, създадено с {Регламент за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии}**.

³⁶ [...]

³⁷ [...]

Член 5

Изкуствен интелект

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 2. Чрез „Изкуствен интелект“ се преследват следните оперативни цели:
 - а) изграждането и укрепването на основния капацитет за изкуствен интелект **и знания** в Съюза, включително **качествени** източници на данни **и съответните механизми за обмен** и библиотеки на алгоритми, **като същевременно се осигури центриран върху човека и приобщаващ подход [...]. [...]** В пълно съответствие със законодателството за защита на данните **решенията, основани на изкуствен интелект, и предоставените данни зачитат принципа на защита на личния живот и на сигурност на етапа на проектиране и отчитат [...]** етичните принципи, които зачитат европейските ценности;
 - б) предоставянето на този капацитет на [...] предприятията, **гражданското общество и публичните администрации, за да се увеличи максимално ползата от него за европейското общество и икономика, като по този начин се улесни трансферът на методите на изкуствения интелект, наред с другото, в [...] търговските приложения;**
 - в) укрепването и свързването в мрежа [...] на съоръженията за изпитване и експериментирание с изкуствен интелект в държавите членки [...].
2. Действията по тази специфична цел [...] се изпълняват в режим на пряко управление, освен за операциите за смесено финансиране.

Член 6

Киберсигурност и доверие

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 3. Чрез „Киберсигурност и доверие“ се преследват следните оперативни цели:
 - а) подпомагане, съвместно с държавите членки, на **набирането и възлагането на обществени поръчки за съвременно оборудване за киберсигурност, инструменти и инфраструктури за данни в Европа, при пълно [...]** спазване на законодателството за защита на данните;
 - б) подпомагане на **набирането и използването по най-добрия начин на европейските знания, способности и умения във връзка с киберсигурността;**

- в) осигуряване на широко внедряване на [...] **ефективни** решения, основани на **съвременните** технологии в областта на киберсигурността, [...] във всички сектори на **европейската** икономика;
- г) укрепване на капацитета в рамките на държавите членки и частния сектор, за да им се помогне да изпълнят изискванията на Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза³⁸, **включително чрез мерки, целящи развитието на култура на киберсигурността в рамките на организациите.**
- д) **укрепване на сътрудничеството между гражданските и отбранителните сфери по отношение на проектите, услугите, компетентностите и приложенията с двойна употреба в областта на киберсигурността, в съответствие с член 4, параграф 7 от Регламент 2019/XXXX за създаване на Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежа от национални координационни центрове.] [...]**
2. **[Действията по тази специфична цел [...] се изпълняват основно чрез Европейския център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежата за компетентност в сферата на киберсигурността в съответствие с {Регламент [...] 2019/XXXX [...] за създаване на Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежа от национални координационни центрове}.]**

Член 7

Задълбочени цифрови умения

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 4. Чрез „Задълбочени цифрови умения“ се подкрепя развитието на задълбочени цифрови умения в областите, подкрепяни от настоящата програма, като по този начин се допринася за увеличаване на талантите в Европа и насърчаване на по-голям професионализъм, особено по отношение на високопроизводителните изчислителни технологии, анализа на големи информационни масиви, киберсигурността, технологиите на разпределения регистър, **(например блок-верига), квантовите технологии, роботиката и изкуствения интелект.** Финансовата намеса преследва следните оперативни цели:
- а) подпомагане на изготвянето и осъществяването на дългосрочни обучения и курсове за студенти [...] и работната сила;

³⁸ ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1—30

- б) подпомагане на изготвянето и осъществяването на краткосрочни обучения и курсове за [...] работещите, **по-специално МСП и публичния сектор**;
 - в) подпомагане на обучения на работното място и [...] **работни практики** за студентите [...] **и работещите, по-специално МСП и публичния сектор**.
2. **Действията по тази специфична цел [...] се изпълняват в режим на пряко управление.**

Член 8

Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост

1. Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 5. Чрез „Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост“ се постигат следните оперативни цели:
- а) [...] **подпомагане** на публичния сектор и областите от обществен интерес, например **здравеопазването и грижите, образованието, съдебната система, митниците, транспорта, мобилността, енергетиката, околната среда, секторите на културата и творчеството** [...] да внедрят и да имат достъп до **ефективни** съвременни [...] цифрови технологии, **например** високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект и киберсигурността;
 - б) внедряване, експлоатация и поддръжка на трансевропейски оперативно съвместими инфраструктури за цифрови услуги (включително свързани услуги) в допълнение към националните и регионалните действия;
 - ба) **подпомагане на интеграцията и използването на трансевропейски инфраструктури за цифрови услуги и на договорените европейски цифрови стандарти в публичния сектор и областите от обществен интерес за улесняване на икономически ефективно изпълнение и оперативната съвместимост;**
 - в) улесняване на разработването, актуализирането и използването на решения и рамки от европейските публични администрации, предприятия и граждани, включително повторното използване на решения и рамки за оперативна съвместимост;
 - г) предоставяне на [...] **публичния сектор [...] и [...] промишлеността на Съюза, а именно МСП, на лесен достъп** за изпитване и пилотно внедряване на цифрови технологии, включително трансграничното им използване;
 - д) подпомагане на използването **от публичния сектор и промишлеността на Съюза, и по-специално МСП**, на модерни цифрови и свързани с тях технологии, включително по-специално високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, киберсигурността, **други водещи** и бъдещи [...] технологии, **например разпределените регистри (напр. блок-верига)** [...];

- е) подпомагане на проектирането, изпитването, създаването и внедряването на оперативно съвместими цифрови решения, **включително решения на цифровото управление**, за обществените услуги на равнище на ЕС, предоставяни чрез платформа за основани на данни повторно използвани решения, за да се насърчи новаторството и да се установят общи рамки с цел реализация на пълния потенциал на услугите на публичните администрации за европейските граждани и предприятия;
 - ж) осигуряване на непрекъснат капацитет на равнище ЕС за наблюдение, анализ и адаптиране към бързо развиващите се цифрови тенденции, както и за споделяне на информация и разпространяване на най-добри практики;
 - з) подпомагане на сътрудничеството към постигане на европейска екосистема за надеждни инфраструктури **с обмен на данни и цифрови** инфраструктури с използване на услугите и приложенията на разпределения регистър, включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията и насърчаване на внедряването в ЕС на трансгранични приложения;
 - и) изграждането и укрепването на [...] **европейските** цифрови иновационни центрове и **тяхната мрежа**.
2. **Действията по тази специфична цел [...] се изпълняват в режим на пряко управление, освен за операциите за смесено финансиране.**

Член 9

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода 2021—2027 г. е [9 194 000 000 EUR по текущи цени].
2. Индикативното разпределение на посочената сума е:
 - а) [...] [2 698 240 000 EUR] за специфична цел № 1, Високопроизводителни изчислителни технологии
 - б) [...] [2 498 369 000 EUR] за специфична цел № 2, Изкуствен интелект
 - в) [...] [1 998 696 000 EUR] за специфична цел № 3, Киберсигурност и доверие
 - г) [...] [699 543 000 EUR] за специфична цел № 4, Задълбочени цифрови умения
 - д) [...] [1 299 152 000 EUR] за специфична цел № 5, Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост.

3. Сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана **също и** за техническа и административна помощ за изпълнението на програмата, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи.
4. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.
5. Ресурсите, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, **които могат да бъдат прехвърлени в съответствие с { [...] член 21 от Регламента за общоприложимите разпоредби [...] }**, могат по искане на държавите членки да бъдат прехвърлени към програмата, **по-специално за да допълнят безвъзмездните средства, отпуснати за действието в размер до 100% от общия размер на допустимите разходи, при възможност**. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с буква в) от посочения член и параграф. [...] Тези ресурси се използват **единствено** в полза на съответната държава членка.
6. Без да се засяга Финансовият регламент, разходите за действия, произтичащи от проекти, включени в първата работна програма, могат да бъдат допустими от 1 януари 2021 г.

Член 10

Трети държави, участващи в Програмата

Програмата е отворена за:

1. Членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство, в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
2. Присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални държави кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
3. Държави, попадащи в обхвата на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
4. [...] Трети държави — в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в която и да програма на Съюза, при условие че споразумението
 - гарантира справедлив баланс по отношение на вноските и ползите за съответната трета държава, която участва в програми на Съюза;
 - определя условията за участие в програмите, включително изчисляването на финансовия принос към отделните програми и техните административни разходи. Този принос представлява целеви приходи в съответствие с член [21, параграф 5] от [новия Финансов регламент];
 - не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата;
 - гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.]

Член 11

Международно сътрудничество

1. Съюзът може да си сътрудничи с трети държави, посочени в член 10, други трети държави и международни организации или установени в тези държави органи, по-специално в рамките на Евро-средиземноморското партньорство и Източното партньорство, както и със съседни страни — по-специално от регионите на Западните Балкани и Черно море. Без да се засягат разпоредбите на член [...] 19 [...], свързаните разходи не се покриват от програмата.
2. Спрямо сътрудничеството с трети държави и организации, посочени в параграф 1, по **специфична цел № 1 „Високопроизводителни изчислителни технологии“**, **специфична цел № 2 „Изкуствен интелект“** и специфична цел № 3. „Киберсигурност и доверие“ по целесъобразност се прилага член [...].

Член 12

Сигурност

- [...]1. Действията, извършвани в рамките на програмата, съответстват на приложимите правила за сигурност и по-специално защитата на класифицираната информация срещу нерегламентирано разкриване, включително спазване на съответното национално право и правото на Съюза. В случай на действия, извършвани извън Съюза, **при които се използва и/или генерира класифицирана информация**, в допълнение към спазването на горепосочените изисквания трябва да се сключи споразумение за сигурност между Съюза и третата държава, в която се извършва дейността.
- [...]2. При целесъобразност предложенията и тръжните оферти включват самооценка на сигурността, която идентифицира проблемите със сигурността и подробно описва как тези проблеми ще бъдат решени с оглед спазването на съответното национално право и правото на Съюза.
- [...]3. При целесъобразност Комисията или финансиращият орган извършват проверка на сигурността за предложения, повдигащи въпроси, свързани със сигурността.
- [...]4. При целесъобразност действията се привеждат в съответствие с Решение (ЕС, Евратом) 2015/444/ЕО на Комисията³⁹ и правилата за прилагането му.

³⁹ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53)

- [...]5. В работната програма може също така да се предвиди, че правните субекти, които са установени в асоциирани държави и правните субекти, които са установени в ЕС, но са контролирани от трети държави, нямат право да участват във всички или в част от действията по специфични цели № 1, № 2 и № 3 от **надлежно обосновани** съображения за сигурност. В такива случаи поканите за предложения и поканите за участие в търгове се ограничават до субектите, установени или считани за установени в държавите членки и контролирани от държавите членки и/или от граждани на държавите членки. **Всяко ограничаване на участието на правни субекти, установени в асоциирани държави, се извършва в съответствие с реда и условията на съответното споразумение.**

Член 13

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

1. Програмата е проектирана така, че при изпълнението ѝ да се осъществят полезни взаимодействия, както е описано по-подробно в приложение III, с други програми за финансиране на Съюза, по-специално чрез договорености за допълнително финансиране по линия на програми на ЕС, чиито условия на управление го позволяват; или последователно, чрез редуване, или чрез комбиниране на средства, включително за съвместното финансиране на действия.
2. **Комисията, в сътрудничество с държавите членки, гарантира цялостната последователност и взаимно допълване на програмата с релевантните политики и програми на Съюза. За тази цел Комисията спомага за създаването [...] на подходящи механизми за координация между съответните органи и за установяването на подходящи инструменти за мониторинг с цел системно осигуряване на полезни взаимодействия между програмата и всички съответни инструменти за финансиране на ЕС. Договореностите трябва да допринасят за избягване на дублирането и постигане на максимално въздействие на разходите.**

Член 14

Изпълнение и форми на финансиране

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, определени в член 62, параграф 1, буква в) [...] от Финансовия регламент, **в съответствие с членове 4—8.** [...] Финансиращите органи могат да се отклонят от правилата за участие и разпространение, установени в настоящия регламент само ако това е предвидено в основния акт за създаването на финансиращия орган и/или за възлагането на финансиращия орган на задачи по изпълнението на бюджета или за финансиращите органи съгласно член 62, параграф 1, буква в), подточки ii), iii) или v) от Финансовия регламент, ако това се предвижда в споразумението за финансов принос и техните специфични оперативни нужди или естеството на действието го налагат.
2. Програмата може да предоставя финансиране под всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, включително на първо място чрез поръчки, както и чрез безвъзмездни средства, награди и обществени поръчки. Тя може да предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.
3. Вноските във взаимен застрахователен механизъм могат да покриват риска, свързан с възстановяването на средства, които получателите дължат, и следва да бъдат считани за достатъчна гаранция съгласно Финансовия регламент. Прилагат се разпоредбите, установени в {член X от Регламент (ЕС) № XXX, *приемник на Регламента относно гаранционния фонд*}.

Член 15

Европейски партньорства

Програмата може да се изпълнява чрез европейски партньорства, **установени в съответствие с [Регламента относно „Хоризонт Европа“, в рамките на процеса на стратегическо планиране между Европейската комисия и държавите членки]**. Това може да включва по-специално принос към съществуващи или нови публично-частни партньорства под формата на съвместни предприятия, създадени съгласно член 187 от ДФЕС. За този принос се прилагат разпоредбите, свързани с европейските партньорства съгласно [Регламента относно „Хоризонт Европа“, да се добави референция].

Член 16

Европейски цифрови иновационни центрове

1. През първата година от изпълнението на програмата трябва да се създаде първоначална мрежа от **европейски** цифрови иновационни центрове.
2. За целите на създаването на мрежата по параграф 1 всяка държава членка определя, **в съответствие с националните си процедури**, субекти кандидати [...] въз основа на следните критерии:
 - а) подходящи компетентности, свързани с функциите на европейските цифрови иновационни центрове, **посочени в член 16, параграф 6, и компетентности в една или няколко области, посочени в член 3, параграф 2;**
 - б) подходящ управленски капацитет, персонал и инфраструктура, **необходими за изпълнението на функциите, посочени в член 16, параграф 6;**
 - в) оперативни и правни средства за прилагане на правилата за административното, договорното и финансовото управление, определени на равнището на Съюза;
 - г) подходяща финансова **устойчивост, демонстрирана при целесъобразност чрез** гаранции, учредени за предпочитане от публичен орган, съответстващи на размера на финансовите средства на Съюза, които ще трябва да управлява.
3. Комисията приема решение относно избора на субекти, които да формират първоначалната мрежа [...] **в съответствие с процедурата, посочена в член 27а, параграф 2, като отчита в максимална степен становището на всяка държава членка, преди да бъде избран европейски цифров иновационен център на нейната територия.** Тези субекти се подбират от Комисията измежду субектите кандидати, посочени от държавите членки, въз основа на критериите по параграф 2, както и въз основа на следните допълнителни критерии:
 - а) наличния бюджет за финансиране на първоначалната мрежа;
 - б) необходимостта да се гарантира, че първоначалната мрежа покрива нуждите на промишлеността и областите от обществен интерес, както и всеобхватен и балансиран географски обхват.

4. След открита и състезателна процедура и като отчита в максимална степен становището на всяка държава членка преди избора на европейски цифров иновационен център на нейна територия, Комисията избира допълнителни европейски цифрови иновационни центрове [...] в съответствие с процедурата, посочена в член 27а, параграф 2, [...] по такъв начин, че да се осигури [...] широко географско покритие в цяла Европа. Броят на субектите в мрежата [...] отговаря на търсенето на услугите, предлагани от центрoвете в дадена държава членка, и във всяка държава членка има поне един европейски цифров иновационен център. За да се обърне внимание на специфичните ограничения, пред които са изправени най-отдалечените региони на ЕС, могат да се номинират специфични субекти, които да покриват потребностите им.
- 4а. Европейските цифрови иновационни центрове разполагат с цялостна автономия да определят своята [...] организация, състав и методи на работа.
- 5[...]. Европейските цифрови иновационни центрове [...] се ангажират с изпълнението на програмата, като изпълняват следните функции в полза на промишлеността на Съюза, по-специално МСП и дружества със средна пазарна капитализация, както и публичния сектор:
- а) повишават осведомеността и предоставят пряко или осигуряват достъп до експертен опит, ноу-хау и услуги в сферата на цифровата трансформация, включително съоръжения за изпитване и експериментиране [...];
 - б) улесняват трансфера на експертни знания и ноу-хау между региони, по-специално чрез свързването на МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, установени в един регион, с европейските цифрови иновационни центрове, установени в други региони, които са най-подходящи за предоставяне на съответните услуги;
 - в) предоставят пряко или осигуряват достъп до тематични услуги, [...] по-специално услуги, свързани с изкуствения интелект, високопроизводителните изчислителни технологии и киберсигурността и доверието на публичните администрации, организациите от обществения сектор, МСП или дружествата със средна пазарна капитализация. [...] Европейските цифрови иновационни центрове могат да се специализират в специфични тематични услуги, като не са длъжни да предлагат всички тематични услуги или да предоставят тези услуги на всички категории субекти, посочени в настоящия параграф; и
 - г) предоставят финансова подкрепа за трети страни във връзка със специфична цел № 4, Задълбочени цифрови умения.
- б[...]. По тази програма европейските цифрови иновационни центрове [...] получават финансиране под формата на безвъзмездни средства.

ГЛАВА II

ДОПУСТИМОСТ

Член 17

Допустими дейности

1. Допустими за финансиране са само действията, с които се допринася за постигане на целите, посочени в член 3 и членове 4—8.
2. Критериите за допустимост на действията се определят в работните програми.

Член 18

Допустими субекти

1. [...]
- [...]1. Допустими са следните **правни** субекти:
 - а) правни субекти, установени в:
 - и) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;
 - ii) трети държави, асоциирани към програмата;
 - б) всеки правен субект, учреден съгласно правото на Съюза, или всяка международна организация.
- [...]2. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата, по изключение имат право да участват в специфични действия, когато това е необходимо за постигането на целите на програмата. **Тези субекти поемат разходите за участието си, освен ако не е посочено друго в работните програми.**
- [...]3. Физическите лица не са допустими освен за получаване на безвъзмездни средства, отпускани по специфична цел № 4. Задълбочени цифрови умения.

[...]4. В работната програма, **посочена в член 23**, може да се предвиди, че участието е ограничено до бенефициери, установени в държавите членки, или до бенефициери, установени в държавите членки и в определени асоциирани или други трети държави, поради съображения за сигурност или действия, пряко свързани със стратегическата независимост на ЕС. **Всяко ограничаване на участието на правни субекти, установени в асоциирани държави, се извършва в съответствие с реда и условията на съответното споразумение.**

6. [...]

[...] 5. В работната програма, **посочена в член 23**, може да се предвиди, че предложението може да се подават от една или няколко държави членки или от международни организации, съвместни предприятия или публични или частни предприятия или органи, установени в държавите членки, със съгласието на съответните държави членки.

ГЛАВА III

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Член 19

Безвъзмездни помощи

Член 8

Член 20

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства

1. Критериите за отпускане се определят в работните програми и в поканите за предложения, като се вземат под внимание поне следните елементи:

- а) степента на развитие на действието в разработването на проекта;
- б) надеждността на предложения план за изпълнение;
- в) [...]

[...]в) необходимостта от преодоляване на финансови пречки, напр. липсата на пазарно финансиране.[...]

2. [...] Когато е приложимо, се вземат предвид следните елементи:

[...] а) стимулиращият ефект на подпомагането от Съюза върху публичните и частните инвестиции;

б) [...] [...] очакваното икономическо и социално въздействие и въздействие върху околната среда [...];

[...] в) [...] достъпността и улесненият достъп до съответните услуги;

[...] г) [...] трансевропейското измерение;

[...] д) [...] балансираното географско разпределение в рамките на Съюза [...], [...];

[...] е) [...] наличието на план за дългосрочна устойчивост;

[...] ж) [...] полезните взаимодействия и допълването с други програми на Съюза.

Член 20а

Оценка

В съответствие с член 150 от Финансовия регламент [...] заявленията за безвъзмездни средства се оценяват от комисия за оценка, която може да бъде напълно или частично съставена от външни независими експерти.

ГЛАВА IV

ОПЕРАЦИИ ЗА СМЕСЕНО ФИНАНСИРАНЕ И ДРУГО КОМБИНИРАНО ФИНАНСИРАНЕ

Член 21

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране, за които е взето решение по настоящата програма, се изпълняват в съответствие с {Регламента за InvestEU} и дял X от Финансовия регламент.

Член 22

Кумулативно, допълващо и комбинирано финансиране

1. За действие, за което е предоставен принос от друга програма на Съюза, **в това число средства в режим на споделено управление**, може да бъде предоставен и принос [...] по програмата, при условие че приносът не обхваща едни и същи разходи. По отношение на съответния принос за действието се прилагат правилата за програмата на Съюза, по която се предоставя приносът. Кумулативното финансиране не може да превишава общия размер на допустимите разходи за действието, а подкрепата от различните програми на Съюза може да бъде изчислена пропорционално в съответствие с документите, в които се определят условията за предоставяне на подкрепата.
- [2. Действията, които са получили сертификата „Печат за високи постижения“ или които отговарят на следните кумулативни [...] условия:
 - а) оценени са в покана за представяне на предложения по линия на програмата;
 - б) отговарят на минималните изисквания за качество по въпросната покана за представяне на предложения;
 - в) не могат да бъдат финансирани по тази покана за представяне на предложения поради бюджетни ограничения,

[може да получават подпомагане от Европейския фонд за регионално развитие, [...]

Европейския социален фонд+ или Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие с член [67], параграф 5 от Регламент (ЕС) XX

[Регламент за общите разпоредби] и член [8] от Регламент (ЕС) XX [Финансиране,

управление и мониторинг на общата селскостопанска политика], при условие че тези

действия са в съответствие с целите на съответната програма. Прилагат се правилата на

фонда, предоставящ подпомагането [...] .]

ГЛАВА V

ПРОГРАМИРАНЕ, НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ

Член 23

Работни програми

1. Програмата се осъществява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент.
2. Тези работни програми се приемат като многогодишни програми [...], **които обхващат една или повече специфични цели**. Ако това е оправдано от конкретни нужди на изпълнението, те могат също така да бъдат приети като годишни програми [...].
3. Първата многогодишна работна програма се съсредоточава върху дейностите, определени в приложение 1, и гарантира, че действията, подпомогнати по този начин, не изместват частното финансиране. Последващите работни програми могат да включват дейности, които не са посочени в **това** приложение [...], при условие че те са в съответствие с целите на настоящия регламент, както е посочено в членове 4—8.
4. В работните програми се определя, когато е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране.
5. **Работните програми за специфична цел № [...] 2 „Изкуствен интелект“, специфична цел № 4 „Задълбочени цифрови умения“ и специфична цел № 5 „Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост“ и за евентуалните други действия в режим на пряко управление за специфична цел № 1 „Високопроизводителни изчислителни технологии“ и специфична цел № 3 „Киберсигурност и доверие“ се приемат от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27а, параграф 2.**

Член 24

Мониторинг и докладване

1. Показателите за мониторинг на изпълнението и напредъка на програмата към постигането на общите и специфичните цели, посочени в член 3, са определени в приложение II.
2. За да може ефективно да се оцени напредъкът на програмата към постигане на целите ѝ, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 27 за изменение на приложение II с цел преразглеждане или допълване на показателите, когато това е необходимо, и за допълнение на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка.
3. Системата за отчитане на качеството на изпълнението трябва да гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на програмата и на нейните резултати. За тази цел на получателите на средства от Съюза и на държавите членки се налагат пропорционални изисквания за докладване.
4. Официалната статистика на ЕС, като например редовните статистически проучвания в областта на ИКТ, се използва максимално. При първоначалното проектиране и последващото разработване на статистически показатели, използвани за мониторинг на изпълнението на програмата и на напредъка, постигнат във връзка с цифровата трансформация, се консултират националните статистически институти и се привличат за участие заедно с Евростат.

Член 25

Оценка на програмата

1. Оценките се изготвят на ранен етап, за да могат да се използват в процеса на вземане на решения
2. Междинната оценка на програмата се извършва, след като за изпълнението на програмата се натрупа достатъчно информация, но не по-късно от четири години след започване на изпълнението на програмата. **Междинната оценка служи като основа за адаптиране на изпълнението на програмата, по целесъобразност, като взема под внимание и новите приложими технологични постижения.**
3. В края на изпълнението на програмата, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията извършва окончателна оценка на програмата.

4. Системата за отчитане във връзка с оценката гарантира, че данните за оценка на програмата се събират ефикасно, ефективно, своевременно и в подходяща степен на подробност от страна на получателите на средства от Съюза;
5. Комисията представя заключенията от оценките и своите констатации на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 26

Одити

1. Одитите относно използването на приноса от Съюза, проведени от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност по член 127 от Финансовия регламент.
2. Системата за контрол гарантира подходящ баланс между доверието и контрола, като се вземат предвид административните и другите разходи за контрол на всички равнища.
3. Одити на разходите се извършват по последователен начин в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
4. Като част от системата за контрол, стратегията за одит може да се основава на финансов одит на представителна извадка от разходите. Тази представителна извадка се допълва от подбор въз основа на оценка на рисковете, свързани с разходите.
5. Действия, които получават кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, се одитират само веднъж, като се обхващат всички засегнати програми и техните съответни приложими правила.

Член 27

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 24, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 24, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 година.
5. Веднага след като приеме даден делегиран акт, Комисията го нотифицира едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 24, влиза в сила **единствено** ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 27а

Процедура на комитет

1. **Комисията се подпомага от координационния комитет на програмата „Цифрова Европа“. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.**
- [...]2. **При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.**

[Член 28

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата по силата на решение по международно споразумение или по силата на друг правен инструмент, тази трета държава предоставя необходимите права и достъп на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и на Европейската сметна палата, за да може те да упражняват цялостно своите компетенции. По отношение на Европейската служба за борба с измамите тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).]

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Информация, комуникация, популяризиране, политическа подкрепа и разпространение

1. Получателите на финансиране от Съюза обявяват неговия произход и осигуряват видимостта на това финансиране (по-специално когато популяризират дейностите и резултатите от тях), като предоставят последователна, ефективна и подходяща по количество целенасочена информация на различни видове публика, включително средствата за масово осведомяване и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и съобщителни дейности във връзка с Програмата, дейностите по нея и резултатите от изпълнението ѝ. Финансовите ресурси, отпуснати на програмата, допринасят също така за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с целите, посочени в член 3.
3. Програмата предоставя подкрепа за разработване на политики, популяризиране, повишаване на осведомеността и разпространение на дейности и насърчава сътрудничеството и обмена на опит в областите, посочени в членове 4—8.

Член 30

Отменяне

[...] Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 31

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на съответните действия до тяхното приключване — съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰ и Решение (ЕС) 2015/2240⁴¹, които продължават да се прилагат за съответните действия до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за програмата може да обхваща и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между програмата и мерките, приети съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 и Решение (ЕС) 2015/2240⁴².
3. Ако е необходимо, в бюджета могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения след 2027 г. за покриване на разходите по член 9, параграф 4, с цел да се гарантира управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

⁴⁰ Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. относно насоки за трансевропейските мрежи в областта на телекомуникационната инфраструктура и за отмяна на Решение № 1336/97/ЕО (ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 14)

⁴¹ Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор.

⁴² Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор.

Член 32

Влизане в сила

[...] Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ДЕЙНОСТИ

Техническо описание на програмата: първоначален обхват на дейностите

Първоначалните дейности на програмата се изпълняват в съответствие със следното техническо описание:

Специфична цел № 1. Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)

Програмата изпълнява Европейската стратегия за ВИТ, като подпомага цялостна екосистема на ЕС, предлагаща необходимия капацитет за ВИТ и данни на Европа, за да бъде тя конкурентоспособна в световен мащаб. Целта на стратегията е да се внедри интегрирана инфраструктура на световно равнище за ВИТ от порядъка на екзафлопс и данни до 2022/2023 г. и съоръжения за скорости над екзафлопс до 2026/27 г., осигурявайки на Съюза доставки на независими и собствени ВИТ, постигайки върхови постижения в областта на ВИТ и разширявайки наличността и използването на ВИТ.

Първоначалните дейности включват:

1. Рамка за съвместни поръчки, **която да дава възможност за придобиване на [...]** интегрирана мрежа за ВИТ на световно равнище, включително инфраструктура за данни и суперизчисления от порядъка на екзафлопс (**изпълняваща десет на осемнадесета степен операции в секунда**). Тя ще бъде леснодостъпна [...] за потребителите от публичния и частния сектор, **по-специално МСП, независимо от това в коя държава членка се намират, и [...]** в рамките на публично финансирани научноизследователски дейности [...], **в съответствие с {Регламента за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии}**.
2. Рамка за съвместни поръчки на инфраструктура за суперизчисления със скорости над екзафлопс (**изпълняваща десет на осемнадесета степен операции в секунда**), включително интеграция с технологии за квантови изчисления.
3. Координация на равнището на ЕС и подходящи финансови ресурси в подкрепа на развитието, поръчката и експлоатацията на такава инфраструктура.
4. Свързване в мрежа на капацитета на държавите членки за ВИТ и данни и подкрепа за държавите членки, които желаят да усъвършенстват или придобият нови високопроизводителни изчислителни мощности.
5. Свързване в мрежа на експертните центрове за ВИТ — **най-малко** един за всяка държава членка и асоцииран с националния център за суперизчисления, за да се предлагат свързани с ВИТ услуги на промишлеността (по-специално на МСП), академичните среди и публичните администрации.
6. Внедряване на готова за употреба/работеща технология: суперизчисленията като услуга, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана европейска екосистема за ВИТ, която обхваща всички сегменти на научната и индустриална верига за добавена стойност (хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и задълбочени цифрови умения).

Специфична цел № 2. Изкуствен интелект

Програмата трябва да изгради и укрепва основния капацитет за изкуствен интелект (ИИ) в Европа, включително източниците на данни и регистрите на алгоритми за ИИ, и да осигури достъп до тях за всички предприятия и публични администрации, както и да укрепва и насърчи връзките между съществуващите **и новосъздадените** съоръжения за изпитване и експериментирание в областта на ИИ в държавите членки.

Първоначалните дейности включват:

1. Създаване на общи европейски пространства за данни, които да групират публична информация в цяла Европа, **включително от повторната употреба на информацията в общественния сектор**, и да се превърнат в източник на данни за решения в областта на ИИ. Пространствата ще [...] бъдат отворени за публичния и частния сектор. За засилено използване, данните в пространството следва да бъдат оперативно съвместими [...], **а именно като се [...] работи за намирането на формати на данни, които да са отворени, машинночитаеми, стандартизирани и документирани**, както във взаимодействията между публичния и частния сектор, така и в рамките на отделните сектори и между различните сектори (семантична оперативна съвместимост).
2. Разработване на общи европейски **библиотеки или интерфейси на библиотеки** на алгоритми, които да бъдат **леснодостъпни** за всички, **при справедливи, разумни и недискриминационни условия**. Дружествата и публичния сектор ще могат да идентифицират и придобиват най-подходящото решение за своите нужди.
3. Съвместно инвестиране с държавите членки в референтни обекти на световно равнище за експериментирание и изпитване в реални условия с акцент върху приложения на ИИ във важни сектори като здравеопазването, наблюдението на Земята и екологичния мониторинг, **транспорта и мобилността**, сигурността, производството или финансите, както и в други области от обществен интерес. Обектите следва да бъдат отворени за всички участници в цяла Европа и свързани с мрежата на цифровите иновационни центрове. Те следва да бъдат оборудвани **или свързани с големи съоръжения** за изчисления и обработка на данни, както и с най-новите технологии в областта на ИИ, включително нововъзникващи области, [...] **наред с другото** невроморфните изчислителни технологии, задълбоченото учене и роботиката.

Специфична цел № 3. Киберсигурност и доверие

Програмата трябва да стимулира **укрепването**, изграждането **и придобиването** на съществен капацитет за обезпечаване на цифровата икономика, обществото и демокрацията на ЕС чрез укрепване на промишления потенциал и конкурентоспособността на ЕС в областта на киберсигурността, както и чрез подобряване на капацитета на частния и публичния сектор за защита на европейските граждани и предприятия от кибернетични заплахи, включително подкрепа за изпълнението на Директивата за мрежова и информационна сигурност.

Първоначалните дейности в рамките на тази цел включват:

1. Съвместно инвестиране с държавите членки в съвременно оборудване, инфраструктура и знания в областта на киберсигурността, които са от съществено значение за защитата на критичните инфраструктури и на цифровия единен пазар като цяло. Това би могло да включва инвестиции в квантови съоръжения и ресурси от данни за киберсигурността, информираност за ситуацията в киберпространството, както и други инструменти, които да бъдат предоставени на публичния и частния сектор в цяла Европа.
2. Увеличаване на съществуващия технологичен капацитет и свързване в мрежа на експертните центрове в държавите членки и гарантиране на това, че този капацитет отговоря на потребностите на публичния сектор и промишлеността, в това число в продуктите и услугите, които укрепват киберсигурността и доверието в рамките на цифровия единен пазар.
3. Осигуряване на широко внедряване на [...] **ефективни съвременни решения**, свързани с киберсигурността и доверието, [...] във всички държави членки. Това включва [...] **укрепване** на сигурността и безопасността [...] **на продуктите — от проектирането до пазарната им реализация**.
4. Подкрепа за премахването на недостига на умения в областта на киберсигурността, напр. чрез съгласуване на програмите за умения в областта на киберсигурността, така че да бъдат адаптирани към специфичните секторни нужди и да се улесни достъпът до целенасочени специализирани курсове за обучение.

Специфична цел № 4. Задълбочени цифрови умения

Програмата трябва да подпомага лесния достъп до задълбочени цифрови умения, по-специално в областта на ВИТ, изкуствения интелект, **анализа на големи информационни масиви**, разпределените регистри (например блок-верига) и киберсигурността за настоящата и бъдещата работна сила, като предоставя, **наред с другото**, на студентите, дипломиралите се наскоро и [...] **настоящите** работещи, където и да се намират, средства за придобиване и развиване на тези умения.

Първоначалните дейности включват:

1. Достъп до обучение на работното място чрез участие в стажове в експертни центрове и предприятия, внедряващи авангардни **цифрови** технологии.
2. Достъп до курсове по авангардни цифрови технологии, които ще се предлагат от [...] **висшите училища, изследователските организации и органите за професионално сертифициране в промишлеността**, в сътрудничество със субектите, участващи в програмата ([...] **очаква се** темите да включват ИИ, киберсигурност, разпределени регистри (напр. блок-верига), ВИТ и квантови технологии).
3. Участие в краткосрочни, специализирани професионални курсове за обучение, които са получили сертификация, например в областта на киберсигурността.

Намесите трябва да са с акцент върху [...] **задълбочените** цифрови умения, свързани с конкретни технологии.

Всички намеси ще бъдат проектирани и изпълнени [...] чрез **пряко управление**. [...] **Европейските** цифрови иновационни центрове, съгласно определеното в член [...]16, [...] **действат като посредници, улесняващи възможностите за обучение и контактите с доставчиците на образование и обучение**.

Специфична цел № 5. Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост

I. I. Първоначалните дейности, свързани с цифровата трансформация на области от обществен интерес, включват:

[...]

1. Модернизация на публичната администрация:

- 1.1. Подкрепа за държавите членки при прилагането на принципите на декларация от Талин относно електронното управление във всички области на политиката със създаване при необходимост на съответните регистри и тяхното взаимно свързване при пълно спазване на Общия регламент относно защитата на данните.
- 1.2. Подкрепа за изготвянето, пилотните проекти, внедряването, поддръжката и насърчаването на последователна екосистема от инфраструктура за трансгранични цифрови услуги и улесняването на безпроблемните, „от край до край“, сигурни, многоезични, оперативни съвместими трансгранични или междусекторни решения за оперативна съвместимост и общи рамки в публичната администрация. Методиките за оценка на въздействието и ползите също трябва да бъдат включени.
- 1.3. Подкрепа за оценката, актуализирането и популяризирането на съществуващите общи спецификации и стандарти и разработването, създаването и насърчаването на нови общи спецификации, отворени спецификации и стандарти чрез платформите за стандартизация на Съюза и в сътрудничество, в зависимост от случая, с европейски или международни организации по стандартизация.
- 1.4. Сътрудничество към постигане на европейска екосистема за надеждни инфраструктури с **евентуално** използване на услугите и приложенията на разпределените регистри (напр. блок-верига), включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията и насърчаване на внедряването в ЕС на трансгранични приложения.

2. Здравеопазване⁴³

- 2.1. Гарантиране на това, че гражданите на ЕС **упражняват контрол върху личните си данни и** получават достъп, споделят, използват и управляват трансгранично своите лични здравни данни по сигурен начин, без значение къде се намират те самите или къде се намират данните им, **в съответствие с приложимото законодателство за защита на данните**. Доизграждане на инфраструктурата за цифрови услуги в областта на електронното здравеопазване и нейното разширяване с нови цифрови услуги, **свързани с превенцията на заболявания, здравеопазването и грижите**, подкрепа за тяхното внедряване, **въз основа на [...] широката подкрепа от действия на ЕС и от държавите членки, по-специално в рамките на мрежата за електронно здравеопазване съгласно член 14 от Директива 2011/24/ЕС**.

⁴³ COM(2018) 233 final относно въвеждането на цифровата трансформация в областта на здравеопазването и грижите в контекста на цифровия единен пазар; предоставяне на правомощия на гражданите и изграждане на по-здрavo общество

- 2.2. Предоставяне на по-добри данни за научните изследвания, превенцията на заболявания и персонализираното здравеопазване и грижи. Гарантиране на това, че европейските здравни работници и клинични специалисти имат достъп до необходимия обем от ресурси (пространства със споделени данни, **включително съхранение и обработка на данни**, експертни знания и аналитичен капацитет) за постигане на пробив както по отношение на широкоразпространените, така и на редките заболявания. Целта е да се осигури основано на населението множество от поне 10 милиона граждани. [...]
- 2.3. Предоставяне на цифрови инструменти за овластяване на гражданите и за ориентирани към човека грижи чрез подкрепа на обмена на иновативни и най-добри практики в областта на цифровото здравеопазване, изграждането на капацитет и техническата помощ, по-специално по отношение на киберсигурността, ИИ и ВИТ.
3. Съдебна система: Позволяване на безпрепятствена и сигурна трансгранична електронна комуникация в рамките на съдебната система и между съдебните и другите компетентни органи в областта на гражданското и наказателното правораздаване. Подобряване на достъпа до правосъдие и юридическа информация и процедури за гражданите, предприятията, юристите и представителите на съдебната система с междусистемни връзки за семантична оперативна съвместимост между националните бази данни и регистри, както и улесняване на извънсъдебното разрешаване на спорове онлайн. Насърчаване на разработването и прилагането на иновативни технологии за [...] **практикуващите юристи** въз основа **inter alia** на решения с използване на изкуствен интелект, за които е вероятно да рационализират и ускорят процедурите (например приложения „legal tech“).
4. Транспорт, **мобилност**, енергетика и околна среда: Внедряване на децентрализирани решения и инфраструктури, необходими за мащабни цифрови приложения като **свързаното автоматизирано управление, безпилотните летателни апарати, концепциите за интелигентна мобилност**, интелигентни градове или интелигентни селски райони, в подкрепа на транспортната и енергийната политика и политиката за околната среда, **координирано с действията за цифровизацията на секторите на транспорта и енергетиката по линия на Механизма за свързване на Европа**.
5. Образование, [...] култура и **медии**: Предоставяне на творците, [...] на творческата индустрия **и на културния сектор** в Европа на достъп до най-новите цифрови технологии от ИИ до авангардни изчислителни системи. Използване на европейското културно наследство, **включително Europeana**, [...] за **подкрепа на образованието и научните изследвания** и за насърчаване на културното многообразие, социалното сближаване и европейското [...] **общество**. Подпомагане на навлизането на цифровите технологии в областта на образованието, **както и частно и публично финансираните културни институции**.

[...]

6. Други дейности в подкрепа на [...] цифровия единен пазар [...], [...] **например** насърчаване на цифровата и медийната грамотност и повишаване на осведомеността [...] сред непълнолетните лица, родителите и преподавателите във връзка с рисковете, с които непълнолетните лица може да се сблъскат онлайн, и начините да бъдат защитени, както и за [...] **борба с кибертормоза и разпространението на онлайн материали, показващи сексуално насилие над деца, чрез подпомагането на паневропейска мрежа от центрове за по-безопасен интернет**; насърчаване на мерки за **откриване и борба с разпространението на умишлена дезинформация, като по този начин са повиши цялостната устойчивост на Съюза**; **подпомагане** на обсерватория на ЕС за икономиката на цифровите платформи, както и проучвания и дейности за популяризиране.

Дейностите, посочени в точки 1—[...]6, може да бъдат подкрепени отчасти от европейските цифрови иновационни центрове чрез капацитета, развит за подпомагане на промишлеността при цифровата ѝ трансформация (вж. точка II).

II. Първоначални дейности, свързани с цифровизирането на промишлеността:

1. Принос към разширяване на [...] мрежата на **европейските** цифрови иновационни центрове, за да се гарантира достъпът до цифров капацитет за бизнеса, по-специално за МСП, във всички региони в ЕС. Това включва по-специално:
 - 1.1. Достъп до общо европейско пространство за данни и платформи за ИИ и европейски съоръжения за ВИТ за анализ на данни и приложения, изискващи висока изчислителна мощност
 - 1.2. Достъп до съоръжения за широкомащабно изпитване на ИИ и усъвършенствани инструменти в областта на киберсигурността
 - 1.3. Достъп до задълбочени **цифрови** умения
2. Дейностите ще бъдат координирани и ще допълват иновационните действия в областта на цифровите технологии, подкрепяни най-вече по линия на програмата „Хоризонт Европа“, както и инвестициите в **европейските** цифрови иновационни центрове, подпомагани по линия на Европейския фонд за регионално развитие. Безвъзмездни средства за въвеждане на пазара могат да се предоставят и от програмата „Цифрова Европа“ в съответствие с правилата за държавна помощ. Подкрепа за достъпа до финансиране за по-нататъшни стъпки по отношение на цифровата трансформация ще бъдат постигнати чрез финансови инструменти, използващи схемата InvestEU.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

показатели за изпълнението:

Специфична цел № 1 — високопроизводителни изчислителни технологии

1.1 Брой на съвместно придобитите инфраструктури за ВИТ

1.2 Използване на компютри с производителност от порядъка на екзафлопс и над екзафлопс като цяло и от различни групи заинтересовани страни (университети, МСП и др.)

Специфична цел № 2 — Изкуствен интелект

2.1 Обща сума, инвестирана съвместно в обекти за експериментиране и изпитване

2.2 [...] **Използване на общи европейски библиотеки или интерфейси за библиотеки на алгоритми, използване на общи европейски пространства за данни и използване на обекти за експериментиране и изпитване, свързани с дейности в рамките на настоящия регламент [...]**

Специфична цел № 3 — Киберсигурност и доверие

3.1 Брой на съвместно придобитите инфраструктури и/или инструменти за киберсигурност⁴⁴.

3.2 Брой на потребителите и потребителските общности, получаващи достъп до европейски съоръжения за киберсигурност

⁴⁴ В отговор на въпрос, целящ получаването на пояснения, за този показател на изпълнението могат да се дадат следните обяснения:
„Инфраструктури“ обикновено означава научноизследователска или експериментална инфраструктура, например изпитателни центрове, киберполигони или съоръжения за изчисления/комуникация. Те могат да бъдат само данни и/или софтуер, или да включват физически съоръжения.
„Инструменти“ обикновено означава физически устройства и/или софтуер/алгоритъм, използвани за повишаване на сигурността на ИКТ системите. Примери за такива са софтуерът за засичане на проникване или ресурси от данни, които дават възможност за ситуационна осведоменост относно критичните инфраструктури.
Предложението за експертен център дава възможност за всякакъв вид обществени поръчки, не само съвместни поръчки: от експертния център като орган на Съюза, от други — с помощта на безвъзмездни средства от Съюза, или от няколко страни.

Специфична цел № 4 — Задълбочени цифрови умения

4.1 Брой на [...] лицата, преминали обучение за придобиване на задълбочени цифрови умения

4.2 Брой на предприятията, по-конкретно МСП, които изпитват затруднения да назначат ИКТ специалисти

Специфична цел № 5 — Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост

5.1 Въвеждане на цифрови обществени услуги

5.2 Предприятия с висок цифров интензитет

5.3 Привеждане в съответствие на националната рамка за оперативна съвместимост с Европейската рамка за оперативна съвместимост

5.4 Брой на предприятията и [...] субектите [...] от обществения сектор, използвали услуги на европейските цифрови иновационни центрове.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

- [...]1. Полезните взаимодействия с „Хоризонт Европа“ трябва да гарантират, че:
- а) Въпреки че няколко тематични области, засегнати от „Цифрова Европа“ и „Хоризонт Европа“, са подобни, видът на подпомаганите действия, очакваните резултати от тях и интервенционна им логика са различни и взаимно се допълват;
 - б) „Хоризонт Европа“ ще предостави широка подкрепа на научните изследвания, технологичното развитие, демонстрациите, пилотните проекти, доказването на работоспособността на концепции, изпитванията и иновациите, включително предпазарния стадий на иновативните цифрови технологии, по-специално посредством i) специален бюджет за клъстер „Цифрова сфера и промишленост“ в стълб „Глобални предизвикателства“ за разработване на базови технологии (изкуствен интелект и роботика, интернет от следващо поколение, високопроизводителни изчислителни технологии и големи информационни масиви, ключови цифрови технологии, съчетаващи цифрови с други технологии); ii) подкрепа за електронните инфраструктури по стълб „Отворена наука“; iii) интегриране на цифровите технологии във всички глобални предизвикателства (здравеопазване, сигурност, енергетика и мобилност, климат и др.); и iv) подкрепа за иновации за мащабен пробив в рамките на стълб „Отворени иновации“ (много от които ще съчетаят цифровите и физическите технологии);
 - в) „Цифрова Европа“ ще инвестира в i) изграждане на цифров капацитет в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, киберсигурността и задълбочените цифрови умения; и ii) национално и регионално разгръщане в рамка на ЕС на цифров капацитет и внедряване на най-новите цифрови технологии в области от обществен интерес (като здравеопазването, публичната администрация, съдебната система и образованието) или за коригиране на пазарна неефективност (напр. цифровизацията на предприятията, особено на малките и средните предприятия);
 - г) Капацитетът и инфраструктурите на „Цифрова Европа“ се предоставят на научноизследователската и иновационната общност, включително за дейности, подкрепяни чрез „Хоризонт Европа“, включително изпитвания, експерименти и демонстрационни дейности във всички сектори и дисциплини;
 - д) С утвърждаването на развитието на новите цифрови технологии чрез „Хоризонт Европа“, те постепенно ще бъдат поети и внедрени от „Цифрова Европа“;
 - е) Инициативите на „Хоризонт Европа“ за развитието на учебни програми за цифрови умения и компетентности, включително тези, предоставяни в колокационните центрове на общността за знание и иновации „Цифрова сфера“ към Европейския институт за иновации и технологии, трябва да бъдат допълнени чрез изграждането с подкрепа от „Цифрова Европа“ на капацитет в областта на задълбочените цифрови умения.
 - ж) Въведени са добри координационни механизми за планирането и изпълнението, с които се съгласуват всички процедури на двете програми, доколкото това е възможно. Структурите им за управление ще включват всички съответни служби на Комисията.

[...]2. Полезните взаимодействия с програмите на Съюза в режим на споделено управление, включително Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд + (ЕСФ +), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), гарантират, че:

- а) Договореностите за допълнително финансиране от програмите на Съюза в режим на споделено управление и на програмата „Цифрова Европа“ се използват за подкрепа на дейности, осигуряващи мост между интелигентните специализации и подкрепа за цифровата трансформация на европейската икономика **и общество**.
- б) ЕФРР допринася за изграждането и укрепването на регионалните и местните иновационни екосистеми, [...] промишлената трансформация, **както и цифровата трансформация на обществото и публичната администрация, като по този начин се стимулира също и изпълнението на Декларацията от Талин относно електронното управление**. Това включва подкрепа за цифровизацията на промишлеността и усвояване на резултатите, както и внедряването на нови технологии и иновативни решения. [...] Програмата „Цифрова Европа“ ще допълни и подкрепи транснационалното свързване и картографиране на цифровия капацитет, с цел той да бъде предоставен на малките и средните предприятия заедно с оперативно съвместими ИТ решения във всички региони на ЕС.

[...]3. Полезните взаимодействия с Механизма за свързване на Европа (МСЕ) гарантират, че:

- а) Бъдещата програма „Цифрова Европа“ се концентрира върху изграждането на широкомащабен цифров капацитет и инфраструктура за високопроизводителни изчислителни технологии, изкуствен интелект, киберсигурност и задълбочени цифрови умения, с цел широко разпространение и внедряване в цяла Европа на критични съществуващи или изпитани иновативни цифрови решения в рамка на ЕС в области от обществен интерес или където се наблюдава пазарна неефективност. Програмата „Цифрова Европа“ се осъществява главно чрез координирани и стратегически инвестиции с държавите членки, по-специално чрез съвместни обществени поръчки, в цифров капацитет, който да се сподели в цяла Европа, и в европейски действия в подкрепа на оперативната съвместимост и стандартизацията като част от развитието на цифровия единен пазар.
- б) Капацитетът и инфраструктурите на „Цифрова Европа“ се предоставят за внедряването на иновативни нови технологии и решения в областта на мобилността и транспорта. В рамките на МСЕ се подкрепя разгръщането и внедряването на иновативни нови технологии и решения в областта на мобилността и транспорта.
- в) Ще бъдат установени координационни механизми по-специално чрез подходящи управленски структури.

[...]4. Полезните взаимодействия с InvestEU трябва да гарантират, че:

- а) Подкрепа чрез пазарно финансиране, включително преследване на цели на политиката по настоящата програма, ще се предоставя съгласно Регламента за фонд InvestEU. Такова пазарно финансиране може да се съчетава с безвъзмездни средства.
- б) Достъпът до финансови инструменти от страна на дружествата ще бъде улеснен от подкрепата, предоставяна от цифровите иновационни центрове.

[...]5. Полезните взаимодействия с „Еразъм“ трябва да гарантират, че:

- а) Програмата ще подпомага разработването и придобиването на задълбочените цифрови умения, необходими за внедряването на авангардни технологии, като например изкуствения интелект или високопроизводителните изчислителни технологии, в сътрудничество със съответните отрасли.
- б) Задълбочените умения, част от „Еразъм“, ще допълнят намесите на „Цифрова Европа“, насочени към придобиване на умения във всички области и на всички нива, благодарение на опита, натрупан чрез мобилност.

5а. Полезните взаимодействия с програма „Творческа Европа“ трябва да гарантират, че:

- а) Подпрограма „МЕДИА“ на програма “Творческа Европа“ подкрепя инициативи, които могат да постигат реално въздействие за секторите в Европа, като спомага за адаптирането спрямо цифровата трансформация.**
 - б) Програмата „Цифрова Европа“ наред с другото предоставя на творците, творческата индустрия и културния сектор в Европа достъп до най-новите цифрови технологии — от изкуствения интелект до до авангардни изчислителни системи.**
- 6. Гарантират се полезните взаимодействия с други програми и инициативи на ЕС относно компетентности/умения.**